

היום נלמד בעזרת ה':

נדריים דף מ

רב חלבו חלש: רב חלבו חלה, יצא והכריז רב כהנא רב חלבו חלה (= באיש!). ולא הגיע אף אחד לבקרו. אמר רב כהנא לחכמים: לא כך היה מעשה בתלמיד אחד של רבי עקיבא? שרבי עקיבא נכנס לבקר אותו וכשהוא ראה את המצב הוא ציוה שיטאטאו וישטפו לו את החדר, ובזכות כך החולה הבריא מהמחלה, והוא בא ואמר לרבי עקיבא 'רבי החייתני' (-רא"ש).

מאי גרמא וכו'? הגמרא מבררת איך הוא גורם לו שימות? וכי הכוונה שהוא מתפלל עליו שימות, וכי תעלה על דעתך דבר כזה?

הגמרא מתרצת שאם הוא לא מבקר אותו הוא לא מתפלל עליו כלל (-המפרש). והר"ן פירש שלפעמים צריך להתפלל על החולה שימות - כשהוא כבר לא יוכל לחיות והוא מצטער הרבה.

רבא: ביום הראשון שהוא נהיה חולה הוא ציוה לבני ביתו שלא יגלו שהוא חולה, כדי שלא ירע מזלו והוא יתרפא מיד. כלומר שמא השונאים שלו ידברו עליו רעה שמגיע לו שהוא נחלה בגלל חטאיו, והדיבורים הללו יגרמו להזכיר את עוונותיו בשמים ולהכביד את חוליו (-ע"פ המפרש ושיטמ"ק).

אבל לאחר מכן כשהוא ראה שהוא כבר 'חולה' - הוא ציוה להם לפרסם שהוא חולה בכדי שעל ידי כך הוא יתרפא. כי השונאים שלו ישמחו ונאמר "בְּנִפְלֵ אוֹיְבֶךָ אֶל תִּשְׂמַח וּבְנִשְׁלוֹ אֶל יִגַּל לְבָבְךָ: פֶּן יִרְאֶה ה' וְרַע בְּעֵינָיו וְהִשִּׁיב מִעֲלָיו אָפוֹ", וכן האוהבים שלו יתפללו עליו שיתרפא.

שנאמר מדלה יבצעני: כך התפלל חזקיה המלך בחוליו: אמרתי כי מחולי זה ימיתני הקל (-רד"ק).

מדוע אתה ככה דל בן המלך: כך שאל יונדב את אמנון. ואמנון ענה לו שהוא חולה מרוב אהבה לתמר.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

שיזדמנו לו רעים כנעמן: כמו אלישע הנביא שנתן לו את העיצה לרחוץ בירדן ובכך הוא התרפא. ולא חברים כמו שהיו לרחבעם - שיעצו לו בתחילת מלכותו להכביד את עול מלכותו עליהם (לומר להם 'אבי ייסר אתכם בשוטים ואני בעקרבים'), וכתוצאה מכך נתחלקה מלכותו למלכות בית דוד ומלכות ישראל.

אם יאמרו לך ילדים: ומכאן שיש לשמוע לעצת זקנים האומרים לסתור ולא לצעירים שאומרים לבנות – דהיינו אם היה רחבעם מיקל קצת על העם היתה זו לכאורה סתירה למלכותו אבל בכך הוא היה בונה אותה לעולם, ואילו הצעירים שאמרו לו לבנות אותה מיידית - להכביד את עולו על העם - גרמו לו לסתור אותה לעולם. (-מהרש"א).

לא לסעוד איניש קצירא: אל יבוא אדם לבקר חולה בשלוש שעות ראשונות של היום - מכיון שאז 'רווחא דעתו' של החולה ויחשוב המבקר שהוא כבר בריא ואין צורך להתפלל עליו. וכן לא בשלוש שעות אחרונות של היום - מכיון שאז מתחזק עליו חוליו ויחשוב המבקר שכבר אין תקווה ואין מה להתפלל.

ה' יסעדנו על ערש דוי: 'יסעדנו' מלשון סעודה ותזונה. ומכאן שהקב"ה זן את החולה.

ו'יסעדנו' גם מלשון מסעד, ומכאן שהשכינה למעלה ממיטתו של חולה.

אלא מתעטף ויושב על גבי קרקע: כאשר החולה שוכב על גבי קרקע - אל ישב המבקר גבוה ממנו כדי שלא יהא גבוה ממקום השכינה.

*

מקווה מטהר רק ב'אשבורן' כלומר כשהמים מכונסים במקום אחד. מעין מטהר ב'זוחלין', כלומר גם כאשר המים זורמים.

אמר רבין אמר רב, מטרא במערבא, סהדא רבה פרת: כשיורד גשם בארץ ישראל, העדות על כך היא שנהר 'פרת' מתרבה, כלומר שמחמת הגשמים שיורדים בארץ ישראל מימיו של נהר פרת מתרבים.

הנפקא מינה היא שאז אסור לטבול בו, לפי שמקווה מטהר רק ב'אשבורן', כלומר כשהמי גשמים מכונסים במקום אחד בקרקע ולא כשהם 'זוחלים' (= זורמים), וכשנהר פרת גדל ממי הגשמים הרי שרבו הנוטפים (= מי הגשמים) על הזוחלים (= מי הנהר), ונמצא שטובל במי גשמים זוחלים ואסור לטבול בו.

ופליגא דשמואל: רבין אמר רב חולק על דברי שמואל שאמר שהנהר מתברך מסלעו, כלומר שעל כל טפח שיורד ממי הגשמים הנהר מתברך מעצמו בשני טפחים, וא"כ תמיד יש בנהר יותר מים זוחלים מאשר מי גשמים ותמיד מותר לטבול בו.

ופליגא דשמואל אדשמואל: דברי שמואל כאן חולקים על דבריו שאמר במקום אחר, שאמר שם שמואל - אין הנהרות מטהרים כשהם זוחלים, חוץ מנהר פרת בימי תשרי בלבד, לפי שאז אין זה זמן גשמים או הפשרת שלגים ואין לחשוש שמא ירבו הנוטפים על הזוחלים. וזה לא כדבריו שאמר שהנהר מתברך מעצמו ותמיד יש בו יותר מים זוחלים מאשר מי גשמים.

אבוה דשמואל עבד להו מקואות בתקופת ניסן: בימי ניסן הנהרות גדלים ממי הגשמים ומהפשרת השלגים של החורף, ואביו של שמואל חשש שמא ירבו הנוטפים על הזוחלים, וא"כ מי הנהר הם מי גשמים שלא מטהרים בזחילה, ולכן עשה לבנותיו מקואות של מים עומדים שיוכלו לטבול בהם.

ומפצי ביומי תשרי: עשה להן מחצלות להניח תחת רגליהן כשהן טובלות בנהר, כדי שלא ידבק הטיט ברגליהן (= שלא יחצוץ בטבילה).